

یادداشت

قطر، میانجی سیاسی و راه میانه اقتصادی!

مجدد رضا حریری، رئیس اتاق ایران - چین

ایران و قطر در حاشیه جنوبی خلیج فارس و از طریق یک راه دریایی به هم پیوند می‌خورند. قطر همانند بیشتر همسایه‌های ایران از اشتراکات تاریخی و فرهنگی دیرینه‌ای با ایرانیان برخوردار است، اما سطح روابط تجاری دو کشور جز چند سال اخیر بطور تقریبی یک روابط حداقلی بوده است. ایران و قطر هر دو کشور در سال‌های اخیر، شرایط سخت اقتصادی را سپری کرده‌اند. ایران متأثر از تحریم‌های غیرانسانی همه‌جانبه امریکا و قطر متأثر از تحریم‌های عربی در شرایط تحمیلی جنگ اقتصادی بوده‌اند؛ شرایطی که البته هر دو کشور را به بازنگری در سیاست اقتصادی و رابطه با دیگر کشورها و حرکت به سمت استقلال اقتصادی پیش برده است. اینک اگر چه بحران شورای همکاری خلیج فارس که از بهار ۱۳۹۶ (۲۰۱۷) آغاز شد با میانجی‌گری کشورها تا حدودی فروکش کرده است، اما تهران و دوحه در گذر از این فشارهای بین‌المللی

فرصت یافتند برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های یکدیگر برنامه‌ریزی کنند. به طوری که افزایش تعاملات منجر به افزایش پنج برابری صادرات ایران به قطر در سال ۱۳۹۷ در قیاس با ۱۳۹۶ شد. روابط تجاری ایران و قطر در این مرحله از صادرات ۶۰ میلیون دلار به ۳۰۰ میلیون دلار رسید. بنابراین این فرصت برای ایران فراهم است تا در کنار سایر رقبای سهم خود را در مبادلات غیرنفتی با قطر از طریق بنادر جنوبی کشور به ویژه بندر بوشر و در گروه کالاهایی، چون چمن، آهن، فولاد، محصولات شیمیایی الی.کچ، آهک، سیمان، محصولات کشاورزی و غذایی و صادرات خدمات فنی و مهندسی افزایش دهد.

قطر به خاطر مشکلات سیاسی و ایدئولوژیکی فراوان با همسایگان عرب خود، روابط دوستانه و محکمی با جمهوری اسلامی ایران دارد و تاکنون نقش میانجی را بین ایران با افغانستان و ایران با غرب ایفا کرده است. در دوره‌ای که این کشور از سوی عربستان و امارات در محاصره اقتصادی بود، صادرات ایران به کشور به شدت افزایش یافت و در آن دوره مدام هشتاد می‌دوم که صادرات به این کشور باید پایدار باشد، اما به تدریج روند صادرات کاهش یافت.

قطر نقش میانجی را بین ایران و افغانستان در یک سال اخیر ایفا کرده است. از آنجایی که این کشور در سال‌های گذشته مأمن طالبان بوده، بعد از قدرت‌رسیدن طالبان در افغانستان، نقش میانجی را برای ایران داشت و در سفر رئیس‌جمهور به این کشور قطعا دور جدیدی از مذاکرات ما با طالبان آغاز خواهد شد. از آنجایی که این کشور رقیب گازی ایران است، بعد می‌دانم که در بخش توسعه صادرات گاز نقش به‌سزایی داشته باشد اما به دلیل برگرزی مجمع کشورهای صادرکننده گاز در این کشور، حضور آقای رئیس‌جمهور و تأکید بر توسعه صادرات گاز و افزایش تولید می‌تواند راهگشا باشد.

یادداشت

افزایش سهم تجارت جهانی گاز ایران تا ۳ سال آینده

رضا دیدار، رئیس مجمع انرژی اتاق تهران

در حال حاضر صادرات گاز به کشورهای ترکیه، آذربایجان و ازبکستان در جریان است و صادرات گاز به عراق نیز در آینده نزدیک آغاز می‌شود. ایران با دارا بودن مزیت‌هایی چون کوتاه‌ترین مسیر به بازارهای گازی، بزرگ‌ترین ظرفیت تولید گاز در جهان، زیرساخت‌های بزرگ برای صادرات گاز به نقاط مختلف، و نیز مزیت امکان حداقل سرمایه‌گذاری و داشتن فرصت صادرات، می‌تواند به راحتی روابط بین‌الملل خود را افزایش دهد.

برگزاری اجلاس مجمع کشورهای صادرکننده گاز با حضور روسای جمهور این کشورها در روز دوم سفر رئیس‌جمهور می‌تواند در بخش توسعه صادرات گاز راهگشا باشد. در این مجمع سیاستگذاری‌های کلانی در دستور است که تاکنون سفرسل‌های آن منتشر نشده است. این مجمع به ابتکار ایران راه‌اندازی شده و تاکنون پنج اجلاس با حضور وزرای انرژی کشورهای صادرکننده برگزار شده است. اما مجمع ششم به دلیل حضور مقامات عالی‌رتبه کشورهای عضو اهمیت دوچندانی دارد. زیرا ایران به عنوان دارنده دومین ذخایر گازی می‌تواند در بخش صادرات و دستیابی به بازارهای اروپا نقش به‌سزایی داشته باشد. ایران در نظر دارد در سه سال آینده ظرفیت تولید گاز را از یک میلیارد به یک میلیارد مترمکعب افزایش دهد. عراق، ترکیه، آذربایجان، پاکستان و کشورهای اروپایی، منتقدانی هستند که می‌توانیم با استفاده از مجمع ششم اوپک گازی فرایند صادرات گاز به اروپا را فعال کرده و از این فرصت بهره ببریم.

نظر کارشناس

نظر کارشناس

در این دیدار توافق کردیم دو کشور از ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود برای گسترش همکاری‌ها و تعمیق مناسبات در عرصه‌ها و حوزه‌های مختلف بهره‌مند شویم

جمهوری اسلامی به دنبال تحول و جهش در روابط منطقه‌ای است و این سفر فصل نویی در روابط ایران و قطر آغاز خواهد کرد

کشورهای منطقه این حقیقت را درک کرده‌اند که جمهوری اسلامی ایران فاتح دو میدان مبارزه با تروریسم و گاززار فشار حداکثری اقتصادی بوده است

سه درس تحولات چند دهه گذشته این است که تجاوزگری محکوم به شکست است، مقاومت جواب می‌دهد و هیچ یک از مسائل منطقه راه‌حل نظامی ندارد

برای رسیدن به توافق در مذاکره با غربی‌ها، تأمین منافع ملت ایران به خصوص لغو تحریم‌ها، تضمین معتبر و بسته شدن پرونده‌های ادعاهای سیاسی ضروری است

توسعه شتابان با دیپلماسی گازی

خروجی ششمین نشست سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز، اقتصادی و سیاسی است

ششمین نشست مجمع کشورهای صادرکننده گاز (جی‌تی‌سی‌اف) امروز در حالی در دوحه قطر برگزار می‌شود که این نشست تحت تأثیر تحولات اخیر درگیری‌ها در اوکراین و همچنین مذاکرات درباره چالش هسته‌ای ایران قرار گرفته است، به ویژه آنکه سران کشورهای عضو در این نشست حضور دارند و این انتظار شکل گرفته است که خروجی این نشست علاوه بر توسعه همکاری‌های اقتصادی بین اعضا، حل مسائل موجود در عالم سیاست باشد. مجمع کشورهای صادرکننده گاز (جی‌تی‌سی‌اف) اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۰ در تهران متولد شد. از زمان تأسیس این مجمع تاکنون ۲۳ نشست در سطح وزیران و پنج نشست در سطح سران برگزار شده است، ششمین نشست سران این مجمع هم قرار است امروز سوم اسفندماه در دوحه برگزار شود. پیش از آغاز این نشست، وزیر این مجمع دوم اسفندماه در نشست فوق‌العاده گرد هم آمدند.

ایران یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان گاز جهان و از برندگان مجمع کشورهای صادرکننده گاز است که دو دوره دبیر کلی این مجمع را عهده‌دار بوده است. اعضای مجمع کشورهای صادرکننده گاز ۴۴ درصد از تولید گاز جهان، ۶۷ درصد از ذخایر گازی جهان، ۴۶ درصد از انتقال گاز با خط لوله و ۶۶ درصد از تجارت گاز طبیعی مایع شده (ال‌ان‌جی) را در اختیار دارند. کشورهای الجزایر، بلوچی، مصر، کینه استوایی، ایران، لیبی، نیجریه، قطر، روسیه، ترینیداد و توباگو، ونزوئلا، ۱۱ عضو مجمع جی‌تی‌سی‌اف هستند و مازنی، نروژ، عراق، پرو و آذربایجان و امارات به‌عنوان اعضای ناظر در مجمع

ششمین نشست مجمع کشورهای صادرکننده گاز شرکت می‌کنند. مسئله اوکراین و مذاکرات هسته‌ای ششمین نشست سران مجمع مذکور در حالی برگزار می‌شود که درگیری‌ها در اوکراین و همچنین مذاکرات هسته‌ای ایران با ۴۱ بر این نشست سایه انداخته است، به ویژه آنکه وزیر خارجه قطر در بهمن ماه سال جاری پس از دیدار امیر این کشور با جو بایدن در واشنگتن، از تلاش دوحه برای میانجیگری میان ایران و امریکا با هدف احیای برجام خبر داد و این وزیر قطری در اوایل بهمن ماه به طور ناگهانی به تهران سفر کرد، نکته قابل توجه آن است که بایدن در دیدار با امیر قطر اعلام کرده بود، قصد دارد این کشور را به عنوان متحد اصلی خود خارج از «اتو» معرفی کند.

تأسیس به رسمیت شناختن و در طول ۵۰ سال گذشته کمترین تنش را با این کشور داشته است. خاندان آل ثانی همواره تلاش کردند روابط با ایران را در سطح مناسبی نگه دارند. دو کشور می‌توانند در حوزه انتقال نفت و گاز به کشورهای واردکننده انرژی یا یکدیگر همکاری خوبی داشته باشند. به خاطر نداشتن استراتژی ژئولیتیک انرژی، امریکایی‌ها توانستند ما را در حوزه انرژی تحریم و به اقتصاد کشور آسیب بزنند. باید بتوانیم در کنار دیگر صادرکنندگان گاز مثل روسیه قدم کنیم و از خطوط انتقال انرژی در شمال کشور و همچنین خطوط انتقال گاز به اروپا بهره ببریم.

فعال شدن ارتباطات کشورهای حوزه خلیج فارس

سید ابراهیم رئیسی، روز دوشنبه، دوم اسفندماه پیش از عزیمت به کشور قطر در فرودگاه مهرآباد درباره اهداف این سفر با اشاره به فعال شدن دیپلماسی همسایگی به‌ویژه با کشورهای خلیج فارس گفت: «این سفر برای فعال شدن ارتباطات با کشورهای خلیج فارس و استفاده از ظرفیت‌های این کشورها به منظور توسعه روابط سیاسی و اقتصادی، به ویژه با کشور قطر که با یکدیگر میدان مشترک داریم و همکاری در حوزه انرژی است.»

رئیس‌جمهوری با تأکید بر اهمیت توجه به ارتباطات در حوزه‌های انرژی، به نشست مجمع کشورهای صادرکننده گاز نیز اشاره و تصریح کرد: «تشکیل این مجمع با ابتکار جمهوری اسلامی ایران انجام شده و ما از مؤسسان این مجمع هستیم.»

رئیس‌جمهوری، ایران، قطر و روسیه را از مهم‌ترین کشورهای تولیدکننده و صادرکننده گاز در جهان خواند و اعلام

کرد: «ایران در میان کشورهای صادرکننده گاز، جزو کشور مهم در جهان تلقی می‌شود، مذاکراتی که در این باره خواهد شد می‌تواند برای همکاری میان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده گاز گام بزرگی برای همکاری‌ها باشد.»

وی اظهار کرد: «امیدواریم در این سفر که هم به اعتبار دیدارهای دوجانبه و هم به اعتبار شرکت در مجمع عمومی انجام می‌شود، دیدارهایی هم با کشورهای شرکت‌کننده در مجمع داشته باشیم که این دیدارها هم در حد خود قابل توجه خواهد بود و امیدواریم که این سفر گامی در ارتقای روابط سیاسی، اقتصادی و تجاری بین کشورهای منطقه و کشورهای خلیج فارس باشد.»

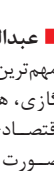
قطر یکی از کشورهای قرار گرفته در حاشیه خلیج فارس است که به دلیل موقعیت جغرافیایی واقع شده دارای وسعتی در میان‌های گازی در جهان بعد از روسیه و ایران است.

کشور قطر به‌عنوان یکی از بازیگران مهم عرصه انرژی با مشارکت فعال و نقش راهبردی در جمع کشورهای صادرکننده گاز به دنبال منافع سیاسی و اقتصادی خود است و سیاست انرژی خود را بر تولید و صادرات گاز طبیعی متمرکز کرده است، اما به دلیل اینکه در حالت شبه‌جزیره محصور شده در دریاست نمی‌تواند به‌مانند سایر کشورهای دیگر از طریق لوله به انتقال گاز بپردازد، بر همین اساس است که گاز خود را به صورت مایع تبدیل می‌کند و سپس صادر می‌کند. در سال‌های اخیر با عطف به توجه ویژه کشورها به جانشینی گاز طبیعی به‌جای دیگر سوخت‌های فسیلی، قطر در پی گسترش بازار خود در سطوح مختلف جهانی است.

نگاه

سوآپ گشایش‌های سیاسی و اقتصادی با خود می‌آورد

عبدالعلی رحیمی مظفری، نماینده مجلس

مهم‌ترین مزیت در سوآپ گازی، همبستگی‌های اقتصادی است. در هر صورت کشورهایی که در محورهای سوآپ قرار می‌گیرند، از دو جهت می‌توانند با کشورهای دیگر، بدون اینکه خودشان آورده‌ای داشته باشند، هم در زمینه واردکننده و هم صادرکننده انرژی، نقش ویژه‌ای را ایفا کنند تا بتوانند در زمینه ارائه خدمات و ایجاد وابستگی هم فعالیت داشته باشند. در خصوص اینکه آن کشور بتوانند انرژی موجود خود را بفروشند و از سوی دیگر کشوری که نیاز دارد انرژی را دریافت کند، این نقش می‌تواند از نظر سیاسی و اقتصادی مؤثر باشد.

قطعا در سفر سید ابراهیم رئیسی به قطر همه مشکلات مرتفع نخواهد شد، لذا اگر بخوایم مشکلات حوزه انرژی را حل کنیم، باید مراودات و تفاهنامه‌ها همسایه‌ها و ایجاد روابط با کشورهای تأمین‌کننده اصلی انرژی را در دستور کار قرار دهیم که بحث مناسبات با قطر و تفاهنامه‌های دوجانبه چه در حوزه اقتصاد و چه در حوزه اجتماعی و سیاسی قطعا منظر قرار گرفته است.

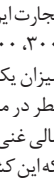
از منظر بعدی با توجه به اینکه بناسبت اجلاس سران کشورهای صادرکننده گاز اوپک برگزار شود، یک موقعیتی خواهد بود که ما بتوانیم هم به‌طور جمعی و هم تک‌تک در این نشست با کشورها مذاکره داشته باشیم و در این نشست از نظرات آنها استفاده کنیم و به یک جمع‌بندی در زمینه تبادل و فروش انرژی و گاز برسیم و از سوی دیگر بتوانیم برای رفع مشکلات با کشورهای دیگر به صورت تک‌تک در حاشیه این اجلاس مذاکره داشته باشیم.

خارج از موضوع انرژی، بحث رفع مشکلات و مناسبات منطقه‌ای و اینکه قطر می‌تواند به عنوان کشوری اثرگذار در حوزه مراودات باشد که ما بتوانیم مشکلات منطقه‌ای و کشورهای خلیج فارس را در خود منطقه حل کنیم و نیاز به دخالت بیگانگان نداشته باشیم تا بتوانیم از طریق مذاکرات واسطه‌ها مشکلات منطقه را حل کنیم.

تحلیل

تجارت یک میلیارد دلاری با قطر

علیرضا پیمان‌پاک، رئیس کس سازمان توسعه تجارت

سفر رئیس‌جمهوری به قطر دو هدف اصلی شرکت در جلسات اوپک گازی و دیدارهای دوجانبه بین مقامات دو کشور و راستای توسعه همکاری‌ها صورت می‌گیرد.

تجارت ایران و قطر در حال حاضر رقم ناچیزی حدود ۴۰۰ میلیون دلار است که ظرفیت افزایش به ۴ میلیارد دلار در سال آینده را دارد. کشور قطر در مقایسه با کشورهای خلیج فارس از منابع مالی غنی‌تری برخوردار است و یکی از رویکردهایی که این کشور دنبال می‌کند، سرمایه‌گذاری در منطقه و کشورهای دوردست است. سرگرتزی مسابقات جام جهانی فوتبال در سال آینده دو فرصت ناب برای ایران کشور در زمینه تأمین اقلام

صرفی مورد نیاز این کشور و افزایش همکاری در زمینه گردشگری فراهم می‌کند. کشور قطر محدودیت تولید و نیروی انسانی دارد و به دلیل چالش با کشورهای اطراف به سمت تأمین اقلام غذایی از محدود خارج از کشور عربی اطراف پیش می‌رود که این موضوع، فرصت مناسبی برای کشورمان به وجود آورده است تا اقلام مصرفی مورد نیاز این کشور را تأمین و زمینه مشارکت و سرمایه‌گذاری مشترک را فراهم کنیم.

کشورهای ثالث و استفاده از ظرفیت‌های قطر برای توسعه زنجیره ارزش و ترانزیت از دیگر موارد مرتبط در خصوص توسعه روابط تجاری ایران و قطر است.

انتقال هوایی اقلام غذایی به کشور قطر به محض تأمین اعتبار مورد نیاز از سوی گرفته است و به محض تأمین اعتبار مورد نیاز از سوی سازمان برنامه و بودجه عملیاتی خواهد شد. با توجه به فراهم شدن تجارت آزاد با اوراسیا در سال آینده و ۵۰ میلیارد دلاری موجود، ضروری است زنجیره تأمین در کشور به موازات توسعه بازارها فعال شود تا تأمین محصولات مورد نیاز کشورهای طرف تجاری استمرار داشته باشد و کالاها با ثبات نسبی قیمت و در زمانبندی مشخص به کشورهای هدف برسد.

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس

نظر کارشناس